

ΠΕΡΙ ΠΙΘΗΚΩΝ.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ L. FIGUIER.

Μετάφρασις Π. Παράκη.

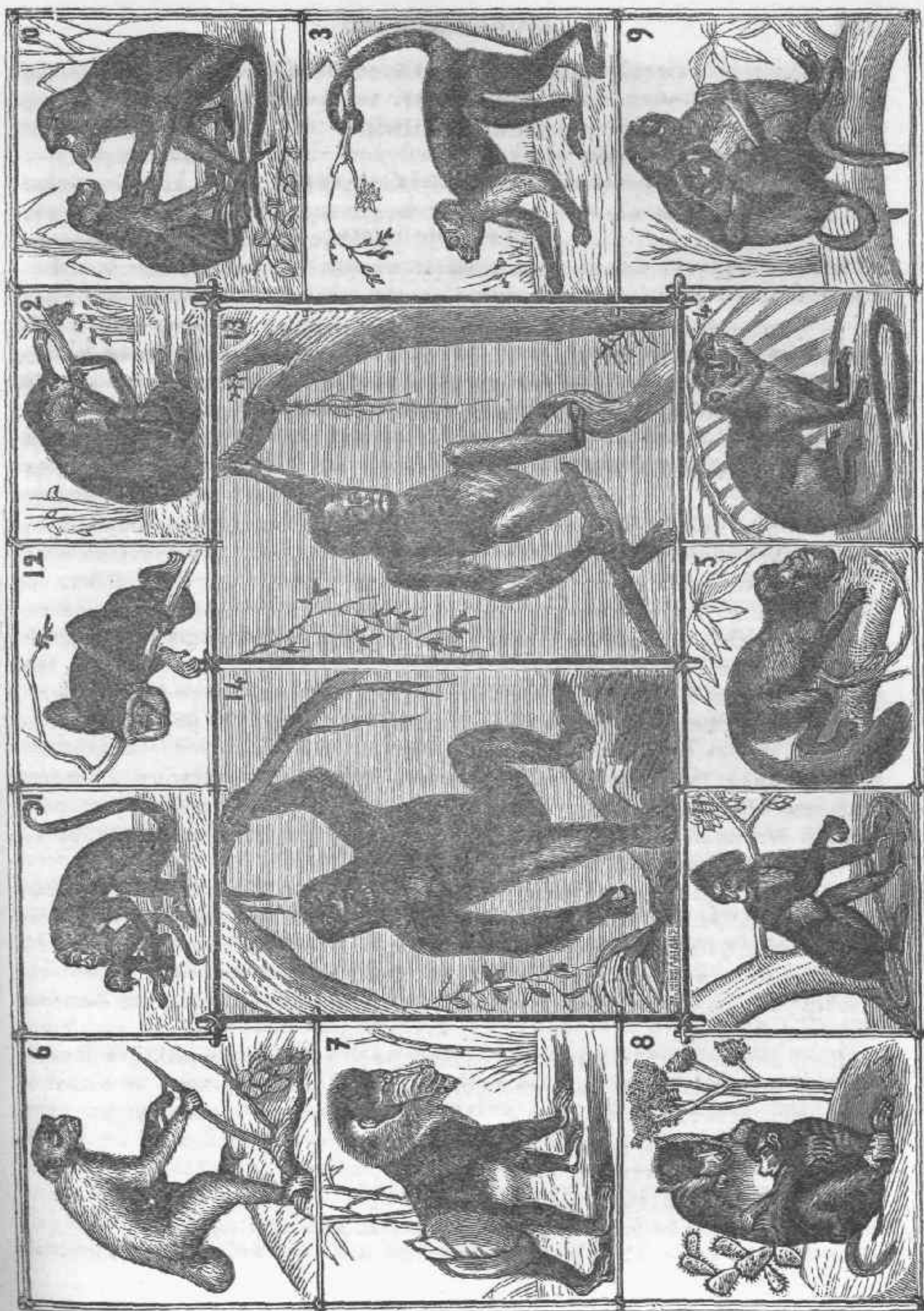
Οἱ πίθηκοι ἀνήκουσιν εἰς τὴν τάξιν τῶν λεγομένων τετραχείρων. Ἐξ ὅλων τῶν μαστοφόρων ἔχουσι μεγαλειτέραν ὁμοιότητα πρὸς τὸν ἄνθρωπον διὰ τε τὸν σωματικὸν διοργανισμὸν καὶ τὴν διανοητικὴν ὑπεροχὴν των. Ἡ ὁμοιότης αὕτη εἶναι τοσοῦτον προφανὴς εἰς τινὰς ἐξ αὐτῶν, ὡς τὸν Ὁράγκον, Γορίλλ, τρωγλοδύτην (κιμπατζί), ὥστε πολλοὶ τῶν διασήμεων φυσιοδιφῶν, οἷος ὁ Λινναῖος, ἐθεώρησαν τὰ ζῶα ταῦτα ὡς διάφορα εἶδη τοῦ ἀνθρώπου γένους.

Εἶναι ἀναντίρρητον ὅτι τὰ τετράχειρα ταῦτα ἀνατομικῶς θεωρούμενα ἔχουσι μεγάλην ὁμοιότητα πρὸς τὸν ἄνθρωπον καὶ ἑπομένως δύνανται νὰ περιληφθῶσιν εἰς τὸ αὐτὸ γένος. Ὡς ὁ ἄνθρωπος ἴστανται καὶ αὐτὰ ὀρθία, ὡς αὐτὸς ἔχουσι χεῖρας, πρόσωπον γυμνὸν καὶ ὀφθαλμοὺς τείνοντας πρὸς τὰ ἔμπροσ· καὶ τέλος ἡ ἐξωτερικὴ μορφή καὶ ἡ ἐσωτερικὴ κατασκευὴ αὐτῶν παριστῶσιν ἐν σμικρῷ τὸν βασιλέα τῆς φύσεως. Ἀλλ' ὡς εἶπεν ὁ Βυφφὼν, τοῦτο μαρτυρεῖ ὅτι ὁ Πλάστης δὲν ἠθέλησε νὰ κάμῃ διὰ τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου τύπον ὅλως διάφορον τοῦ τῶν ζώων, καὶ ὅτι περιέλαβε τὴν μορφήν αὐτοῦ ὡς καὶ τῶν λοιπῶν ζώων εἰς ἓν γενικὸν σχέδιον.

Ἀλλ' ὅμως θεωρῶν τις προσεκτικώτερον θέλει παρατηρήσει ὅτι ἡ φυσικὴ ὁμοιότης δὲν εἶναι ὅσον κατ' ἀρχὰς φαίνεται μεγάλη, καὶ ὅτι ὁ πίθηκος πολὺ ἀπέχει τῆς τελειότητος τοῦ ἀνθρώπου εἰς ἐκεῖνα μάλιστα τὰ ὄργανα, ἐξ ὧν καταφαίνεται ἡ ὑπεροχὴ τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῶν λοιπῶν ζώων.

Ὁ Πίθηκος μετὰ μεγάλης καὶ προφανοῦς δυσκολίας ἴσταται ὀρθιὸς ἐπὶ τῶν ὀπισθίων ποδῶν του. Καὶ αὕτη δὲ ἡ κατασκευὴ τῶν ποδῶν του, οἵτινες οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ χεῖρες, ἐμποδίζει αὐτὸν ἀπὸ τοῦ νὰ ἴσταται ὀρθιος, διότι δὲν δύναται νὰ τοὺς στηρίξῃ κατὰ πλάτος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, καὶ νὰ διατηρῇ τὴν σταθερὰν ἐκείνην ἰσορροπίαν, ἣτις παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ εἶναι συνέπεια διαφόρου ὁργανώσεως.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ πίθηκος ἔχει χεῖρας, καὶ κατὰ τοῦτο μάλιστα ὑπερέχει τοῦ ἀνθρώπου, διότι εἶναι προικισμένος μὲ τέσσαρας χεῖρας, ἐξ οὗ καὶ τὸ εἶδός του λέγεται τετράχειρ. Ἀλλ' ἡ πληθὺς αὕτη τῶν χειρῶν, ἀντὶ νὰ ᾔῃαι σημεῖον ὑπεροχῆς, ἀπεναντίας καθιστᾷ αὐτὸν κατώτερον ὡς φέρουσα πρόσκομμα εἰς τὴν ὀρθοστασίαν. Ἐκτὸς τούτου ἡ χεὶρ τοῦ πίθηκου, θεωρουμένη αὕτη καθ' ἑαυτήν, δὲν εἶναι τὸ θαυμάσιον ἐκεῖνο ὄργανον, δι' οὗ ὁ ἄνθρωπος ἐκτελεῖ τὰ θαύματα τῆς βιομηχανίας καὶ τῆς τέχνης. Ὁ ἀντίχειρ εἶναι βραχὺς καὶ πολὺ μεμακρυσμένος τῶν ἄλλων δακτύλων εἰς τοὺς ὁποί-

Διάφορα εἶδη Πιθήκων.

ους ἀντιτάσσει ἀσθενῇ ἀντίστασιν. Ἐκτός τούτου οἱ δάκτυλοι εἶναι ἀμοιβαίως συνδεδεμένοι πρὸς ἀλλήλους, καὶ δὲν δύνανται νὰ ἐνεργήσωσι μονομερῶς ὡς οἱ τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐπὶ πᾶσι δὲ ἐκεῖνο ὅπερ παρεμβάλλει ἄβυσσον μεταξὺ τοῦ πιθήκου καὶ τοῦ ἀνθρώπου, εἶναι ὅτι ὁ πίθηκος καίτοι ἔχων διοργανώσιν ἵνα παράγῃ τοὺς αὐτοὺς φθόγγους μὲ τὸν ἄνθρωπον, καίτοι ἔχων τὸν αὐτὸν λάρυγγα καὶ τὴν αὐτὴν γλῶσσαν, δὲν δύναται νὰ ἀρθρώσῃ λόγον.

Εὐφυὲς τις φιλόσοφος, ὁ Joseph de Maistre, κατέδειξεν ἐναργέστατα τὴν ἀπόστασιν τὴν διαχωρίζουσαν τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τοῦ πιθήκου. «Οἱ πίθηκοι, λέγει, πλησιάζουσιν εὐχαρίστως τὴν νύκτα εἰς πυρὰν ἀνημμένην ὑπὸ τῶν περιηγητῶν, διὰ νὰ θερμανθῶσιν, ἢ διὰ νὰ ἀπομακρύνωσι τὰ ἄγρια ζῶα, ἀλλὰ δὲν ἀνάπτουσί ποτε πῦρ». Ἡ πρᾶξις αὕτη ἥτις φαίνεται ἡμῖν τοσοῦτον ἀπλῆ, τὸ νὰ ἀνάπτωσι δηλαδὴ πῦρ, ὑπερβαίνει τὰ ὅρια τοῦ λογικοῦ των. Λάβετε ἀπεναντίας τὸν κατώτατον ἄνθρωπον, ἕνα Ὀττεντότον, θέλετε ἰδεῖ αὐτὸν νὰ τρίψῃ δύο τεμάχια ξηροῦ ξύλου πρὸς ἀλλήλα ἐπὶ σκοπῷ νὰ παραγάγῃ θερμότητα ἢ φῶς, θέλει δηλαδὴ πράξῃ ἔργον ἀνθρώπου.

Ἄλλος χαρακτήρ μὴ ἐπιτρέπων οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν εἰς τὴν ζωολογικὴν κατάταξιν τοῦ πιθήκου εἶναι ἡ βαθμιαία ἐξασθένησις τῶν διανοητικῶν δυνάμεων τοῦ καθ' ὅσον γηράσκει, συμβαδίζουσα μὲ τὴν αὐξουσαν ταπείνωσιν (*dépression*) τοῦ ἐμπροσθίου μέρους τοῦ ἐγκεφάλου, τὴν ἐπιμήκυνσιν τοῦ προσώπου καὶ τὴν σημαντικὴν ἐλάττωσιν τῆς προσωπικῆς γωνίας (1). Καθὼς γηράσκει, ἀπὸ εὐπειθοῦς καθίσταται κακός, φίλερις καὶ παρεκκλίνει τῶν παιδικῶν ἐξεῶν του· τὰ πάντα ἐν αὐτῷ δεικνύουσιν ὅτι ἀνήκει εἰς τὰ ἄλογα ζῶα, ἐξ ὧν κατ' ἀρχὰς ἐράνῃ διακρινόμενος ἐκ τινων φαινομένων. Εἶναι ἀξιοπαρατήρητον ὅτι τὰ ζῶα ταῦτα τοσοῦτω μᾶλλον ἐκπίπτουσιν, ὅσω κατ' ἀρχὰς ἐδείξαν διαθέσεις κοινωνικωτέρας καὶ μεγαλειτέραν εὐκολίαν εἰς τὸ νὰ ἀπομιμῶνται τὰς πράξεις καὶ τὰς χειρονομίας τοῦ ἀνθρώπου. Συμβαίνει ὅθεν τὸ ἐναντίον τοῦ ὅτι γίνεται εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἡ αὐξήσις δηλαδὴ τῆς ἡλικίας συνεπιφέρει εἰς τὸν πίθηκον τὴν παρακμὴν τοῦ λογικοῦ καὶ τὴν ἀπώλειαν τῶν ιδιοτήτων τὰς ὁποίας εἶχε κατὰ τὴν γέννησίν του.

Οἱ πίθηκοι ἔχουσι 32 ἢ 36 δόντας, ὀνυχας πλατεῖς ὡς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ δύο μαστοὺς ἐπὶ τοῦ στήθους. Τὸ μέγεθος καὶ ἡ χρῆσις τῆς οὐρᾶς ποικίλει πολὺ κατὰ τὰ διάφορα εἶδη. Ὁ Ὀράγκος καὶ οἱ ἀνθρωπόμορφοι πίθηκοι στεροῦνται παντελῶς αὐτῆς. Εἰς τοὺς μαγώτους καὶ τινα εἶδη τῶν μακάκων μόλις εἶναι ὁρατὴ, καὶ εἰς τοὺς μανδρίλ εἶναι βραχυτάτη. Ἀπεναντίας οἱ Γουενὼν καὶ πάντες οἱ τῆς Ἀμερικῆς ἔχουσιν οὐρὰν μακρὰν καὶ μᾶλλον ἢ ἥττον δασεῖαν, ἀλλ' ἐνῶ παρὰ τοῖς Γουενὼν συντείνει διὰ τὴν ἰσορροπίαν τοῦ σώματός των ὁσάκις πηδῶσιν ἀπὸ δένδρου εἰς δένδρον, παρὰ τοῖς

(1) Προσωπικὴ γωνία λέγεται ἡ ἀποτελούμενη ὑπὸ δύο εὐθειῶν, τῆς μὲν φερομένης ἀπὸ τοῦ ἀκουστικοῦ σιελήνου πρὸς τὴν βᾶσιν τῆς ῥινός, τῆς δὲ ἐραπτομένης τοῦ μετώπου καὶ τοῦ μᾶλλον ἐξέχοντος μέρους τῆς κατωτέρας σιαγῶνος. Κατὰ τὸν φυσιοδίρην Κάμπερ ἡ γωνία εἶναι τοσοῦτω μᾶλλον ἀμείνων ἢ ἡ διάνοια τοῦ ζῴου εἶναι μᾶλλον ἀνεπτυγμένη.

πιθήκοις τῆς Ἀμερικῆς χρησιμεύει ὡς πραγματικὸν ὄργανον ἀφ᾽ ἧς ἔνεκα τῆς ιδιότητος αὐτοῦ τοῦ νὰ συνθλίβῃ ἰσχυρῶς τὰ ἀντικείμενα.

Οἱ Πίθηκοι ἔχουσιν εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν τὸ προτέρημα τῆς μιμήσεως. Ἐπαναλαμβάνουσι πολλάκις μὲ μεγάλην ἀκρίβειαν τὴν στάσιν καὶ τὰς πράξεις τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ σχηματισμὸς των ὡς παραπλήσιος μὲ τὸν ἡμέτερον καθιστᾷ εὐκολωτάτας τὰς πλείστας κινήσεις τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἐνίοτε ὅ,τι θεωρεῖται ὡς εὐφυΐα οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ συνέπεια τοῦ διοργανισμοῦ των.

Αἱ θήλειαι γεννῶσιν ἐν μόνον εἰς ἐκάστην κυοφορίαν, σπανίως δὲ καὶ δύο. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦ θηλασμοῦ δεικνύουσι μεγάλην στργὴν πρὸς τὰ τέκνα των, ἀλλὰ μετὰ τὸν ἀπογαλακτισμὸν, καὶ ὅταν δύνανται μόνα των νὰ θεραπεύωσι τὰς ἀνάγκας των, αἱ νέοι πίθηκοι δὲν ἔχουσιν οὐδεμίαν ἐλπίδα μητρικῆς περιθάλψεως, καὶ ἀποχωρίζονται τῶν γονέων των.

Αἱ αἰσθήσεις τῶν πιθήκων εἶναι πολὺ ἀνεπτυγμέναι, ἡ ἀφ᾽ ἧς τῶν ἐξαίρετος, ἡ ἀκοὴ καὶ ἡ ὄρασις καλὴ, ἡ δὲ ὁσφρησις καὶ ἡ γεῦσις ἔρχονται κατὰ δεύτερον λόγον, ἂν καὶ ἐνίοτε ἀποκτῶσι μεγάλην λεπτότητα.

Τὸ πλεῖστον τῆς ζωῆς των διέρχονται ἐπὶ τῶν δένδρων, καὶ ἐκεῖ μόνον δύνανται νὰ ἀναφανῶσι καθ' ὅλην τὴν ἔκτασίν των αἱ θαυμάσιαι δυνάμεις δι' ὧν ἐπροικίσθησαν ὑπὸ τῆς φύσεως. Αἱ κινήσεις των εἶναι ζωηρόταται, καὶ ἡ προσοχὴ των στρέφεται ταυτοχρόνως εἰς πολλὰ καὶ διάφορα ἀντικείμενα.

Εἶδη τινὰ τῶν πιθήκων μεταβάλλονται ἐπαισθητῶς προχωρούσης τῆς ἡλικίας εἴτε κατὰ τὸ σχῆμα τοῦ κρανίου καὶ τοῦ προσώπου εἴτε κατὰ τὸ χρῶμα. Ἐνεκα τούτου ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐθεώρουν τὸν ἐρυθρὸν Ὀράγκον καὶ τὸν Πόγκον ὡς δύο διακεκριμένα εἶδη, καὶ τοι πράγματι ἀνήκουσιν εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ εἶδος, ἀλλ' ὁ μὲν εἶναι νέος, ὁ δὲ προβεβηκὼς τὴν ἡλικίαν.

Ἡ οἰκογένεια τῶν πιθήκων διαιρεῖται εἰς δύο μεγάλα τμήματα ἔχοντα διακεκριμένους χαρακτῆρας· τοὺς πιθήκους τοῦ παλαιοῦ καὶ τοὺς τοῦ νέου κόσμου.

Περὶ πιθήκων τοῦ νέου κόσμου.

Οἱ πίθηκοι τοῦ νέου κόσμου ἔχουσι 32 ἢ 36 δάδοντας, οὐρὰν μᾶλλον ἢ ἥττον μακρὰν καὶ σῶμα εὐκίνητον καὶ κομψόν, διαιροῦνται δὲ εἰς δύο εἶδη τοὺς ἐλισσοκέρκους (*à queue prenante*) καὶ ἀνελισσοκέρκους, (*à queue non prenante*). Οἱ ἐλισσόκερκοι διαιροῦνται εἰς Μυκητὰς (*hurleur*), λαγώτριχας, ἐρόδοντας, ἀτελεῖς καὶ Σαπαζοῦ.

Οἱ μυκηταὶ (εἰκ. ἀριθ. 1) ἡστέντορες καὶ Ἀλουάται ὀνομάζονται οὕτως ἔνεκα τῶν τρομερῶν καὶ βραγχωδῶν φωνῶν τὰς ὁποίας ἐκβάλλουσι πολλάκις τῆς ἡμέρας. Ἄν καὶ ἔχουσιν ὕψος μόλις δύο ποδῶν, ἡ φωνὴ των εἶναι ἰσχυροτέρα παντὸς ἄλλου γνωστοῦ ζώου. Ὅταν συνέρχωνται εἰς ἀγέλας, τὰ δάση τῆς Ἀμερικῆς ἀντηχοῦσιν ἐκ τῆς κραυγῆς των, καὶ τρόμος καταλαμβάνει καὶ τοὺς μᾶλλον γενναίους περιηγητὰς νομίζοντας ὅτι εὗρισκονται ἐν τῷ μέσῳ συμμορίας δαιμόνων.

Οἱ μυκηταὶ ἔχουσιν οὐρὰν πολὺ μακρὰν καὶ ἐλισσομένην (*prenante*). Εἶναι

γυμνή κάτωθεν πρὸς τὸ ἄκρον, καὶ ἔχει μεγάλην αἴσθησιν. Εἶναι τωόντι ὡς πέμπτη χεὶρ τὴν ὁποίαν τὸ ζῶον μεταχειρίζεται μὲ μεγίστην ἐπιδεξιότητα εἴτε διὰ νὰ αἰωρῇται εἰς τοὺς κλάδους τῶν δένδρων, εἴτε διὰ νὰ συνάξῃ καρπούς καὶ νὰ τοὺς φέρῃ εἰς τὸ στόμα του, διὰ τῶν ἰδιαιτέρων χειρῶν του ἢ καὶ ἀπ' εὐθείας διὰ τῆς οὐρᾶς του, ἂν πρέπη νὰ πιστεύσωμεν τὰς διηγήσεις περιηγητῶν τινων. Ἡ δύναμις τῆς οὐρᾶς ταύτης φαίνεται ἀρκούντως ἐκ τῆς ἀκολούθου περιστάσεως. Πολλάκις ὁ μυκητὴς πίθηκος ρίπτεται ἀπὸ μεγάλου ὕψους, κρατεῖται αἰφνης ἐν τῷ μέσῳ τῆς πτώσεώς του, ἀναρτῶμενος διὰ τῆς οὐρᾶς του εἰς μεμονωμένον τινὰ κλάδον, αἰωρούμενος δὲ ἐπ' ὀλίγον ἐν τῇ θέσει ταύτῃ, καὶ λαμβάνων νέαν ὁρμήν πηδᾷ εἰς παρακείμενον δένδρον.

Οἱ μυκηταὶ εἶναι σκυθρωποὶ καὶ ἄγριοι· αἰχμαλωτιζόμενοι χάνουσι τὴν φωνὴν των, μαραίνονται καὶ ἀποθνήσκουσι. Περιφέρονται κατὰ μικρὰς ἀγέλας ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν ἄρρενος ἐμπείρου ὅστις φροντίζει περὶ τῆς γενικῆς ἀσφαλείας. Εὐρίσκονται δὲ ἐν Κολομβίᾳ, Γουϊάνῃ, Βρασιλίᾳ καὶ Παραγουαίῃ.

Οἱ Λαγώτριχες εἶναι μικρότεροι καὶ ἀσθενέστεροι τῶν μυκητῶν, εὐρίσκόμενοι εἰς τὴν Κολομβίαν, Περου καὶ Βρασιλίαν.

Οἱ Ἐριόδοντες διακρίνονται τῶν ἄλλων πιθήκων τῆς Ἀμερικῆς διὰ τῶν συνεσταλμένων ῥωθῶνων καὶ τῶν κοπτερῶν ὀνύχων αὐτῶν καὶ εὐρίσκονται ἐν Βρασιλίᾳ.

Οἱ Ἀτελεῖς, (εἰκ. ἀριθ. 2) ὡς καὶ οἱ Ἐριόδοντες στεροῦνται τοῦ ἐμπροσθίου ἀντίχειρος, ἢ ἔχουσιν, ὅπερ σπανιώτερον, ἀπόφυσιν τινὰ ἄνευ ὀνυχος. Ἡ οὐρά των εἶναι μακροτάτη καὶ τὸ σῶμά των ἰσχνόν, ἐξ οὗ καὶ ὠνομάσθησαν ἄραχνώδεις. Ζῶσι κατ' ἀγέλας εἰς τὰ δάση καὶ τρέφονται μὲ ἔντομα ἅτινα θηρεύουσιν ἐπὶ τῶν δένδρων, ἢ μὲ μικροὺς ἰχθῦς καὶ σκώληκας τοὺς ὁποίους εὐρίσκουσιν εἰς τὰς ὄχθας τῶν ποταμῶν. Εὐρίσκονται δὲ πολλοὶ εἰς τὰ δάση τὰ παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ τῶν Ἀμαζώνων, τοῦ Σαντιάγου, τοῦ Ὁρενόκου κτλ.

Οἱ Σαπαζοῦ (εἰκ. ἀριθ. 3) εἶναι μικρότεροι καὶ ἥττον ἰσχυροὶ, ἀλλὰ ῥωμαλεώτεροι τῶν ἀτελῶν. Ζῶσι κατ' ἀγέλας εἰς Κολομβίαν, Περου, Γουϊάνην, Βρασιλίαν, Παραγουαίην, τρεφόμενοι μὲ καρπούς, ἔντομα, σκώληκας καὶ αὐγά. Εἶναι ζωηροὶ, εὐκίνητοι, ἀνήσυχοι καὶ ἰδιότροποι καθ' ὑπερβολήν. Συνάμα δὲ εὐφρεῖς, ἡμεροὶ, κοινωνικοὶ καὶ ἀγαπῶσιν ἐκείνους οἵτινες τοὺς περιποιῶνται. Εἶναι δὲ καὶ εὐπειθεῖς ὡς ἐκ τοῦ φόβου των μὴ τιμωρηθῶσιν. Ἔνεκα τούτων εἶναι περιζήτητοι εἰς ὅλας τὰς πεπολιτισμένας χώρας· αὐτοὺς δὲ μεταχειρίζονται καὶ οἱ θαυματοποιοὶ εἰς διάφορα παιγνίδια ἅτινα ἐκτελοῦσι μὲ ἀταραξίαν ἀκλόνητον καὶ σοβαρότητα κωμικήν.

Εἰς τοὺς ἀνελισσοκέρκους ἀνήκουσιν οἱ καλλίτριχες, Σαϊμιρὶ, Νυκτοπίθηκοι καὶ Σακί.

Οἱ Καλλίτριχες ἢ Σαγουένοι (εἰκ. ἀριθ. 4) εἶναι ἰσομεγέθεις μὲ τοὺς Σαπαζοῦ, ἔχουσι τρίχας πυκνάς καὶ οὐρὰν μακράν καὶ πολὺ τριχώδη. Εἶναι ζῶα νυκτερινὰ ζῶντα ἐπὶ τῶν δένδρων, καὶ ἐντὸς τῶν θάμνων, τρεφόμενα κυρίως μὲ καρπούς καὶ ἔντομα. Εἶναι ζωηρά, ἡμερα καὶ συνηθίζουσιν εἰς τὴν αἰχμα-

λωσίαν, ἀλλ' ἔχουσιν ἀσθενῆ διάνοιαν. Εὐρίσκονται δὲ μόνον ἐν Βρασιλία καὶ Περού.

Οἱ Σαϊμιρί ἢ Πιθηκοσκίουροι εἶναι ταχύτατοι εἰς τὰς κινήσεις των καὶ ζῶηροι, ὁμοιάζοντες κατὰ τοὺς χαρακτήρας καὶ τὸ ἀνάστημα πρὸς τοὺς σκισούρους. ἔχουσιν ἐγκέφαλον ἀνεπτυγμένον καὶ ἀξιοπαρατήρητον διάνοιαν· εἶναι ζῶα νυκτερινά, ζῶντα ὡς οἱ Καλλιτρίχες, καὶ κατοικοῦντα κατὰ προτίμησιν εἰς μέρη δασώδη καὶ ἐνίοτε εἰς τὰς ὁπὰς τῶν βράχων· εἶναι σαρκοφάγα θηρεύοντα οὐχὶ μόνον τὰ μικρὰ πτηνὰ ἀλλὰ καὶ τινὰ εἶδη τῶν μαστοφόρων. Εὐρίσκονται δὲ εἰς Γουϊάνκην καὶ Βρασιλίαν. Εἶναι οἱ ὠραιότεροι καὶ λεπτοφυέστεροι πάντων τῶν πιθήκων, καὶ διὰ τοῦτο περιζήτητοι, ἀλλ' εἶναι σπανιώτατοι καὶ ὡς ἐκ τούτου ὀλίγους βλέπομεν ἐν Εὐρώπῃ. « Ἡ φυσιογνωμία των, κατὰ τὸν Isidore Geoffroy Saint Hilaire, ὁμοιάζει μὲ παιδίου· ἔχουσι τὴν αὐτὴν ἑκφρασιν τῆς ἀθωότητος, ἐνίοτε δὲ καὶ τὸ αὐτὸ παντηρὸν μειδίαμα, ὡς καὶ τὴν στιγμιαίαν μετάδασιν ἀπὸ τῆς χαρᾶς εἰς τὴν λύπην· συναισθάνονται μὲ τὴν αὐτὴν ζωρότητα τὴν λύπην, ἣν ἀποδεικνύουσι κλαίοντες. Οἱ ὀφθαλμοὶ των πληροῦνται δακρύων, ὅταν ᾔηται ἀνήσυχοι καὶ φοβισμένοι. Εἶναι περιζήτητοι διὰ τὴν ὠραιότητά των, τοὺς προσήνεϊς τρόπους των καὶ τὴν γλυκύτητα τῶν ἡθῶν των. Αἱ συνεχεῖς κινήσεις των κινοῦσιν εἰς θαυμασμόν, καὶ εἶναι πλήρεις χάριτος. Εὐρίσκουσιν αὐτοὺς πάντοτε παίζοντας, πηδῶντας, καὶ συλλαμβάνοντας ἔντομα καὶ μάλιστα ἀράχνας, τὰς ὁποίας προτιμῶσι πάσης φυτικῆς τροφῆς ».

Ὁ Οὐμβόλδος λέγει ὅτι ὁ Σαϊμαρί ἀκροάζεται προσεκτικῶς τῶν λαλούντων πρὸς αὐτόν, καὶ ὅτι πλησιάζει μάλιστα τὰς χεῖράς του εἰς τὰ χεῖλη των ὥσεί θέλων νὰ ἀρπάσῃ τοὺς ἐξερχομένους λόγους.

Οἱ Νυκτοπίθηκοι ὠνομάσθησαν οὕτω, διότι καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν κοιμῶνται εἴτε ἐπὶ τῶν κοιλωμάτων τῶν δένδρων εἴτε ἐπὶ τῶν πυκνοτέρων κλάδων· ἐγείρονται δὲ μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου. Οἱ ὀφθαλμοὶ των εἶναι πολὺ μεγάλοι καὶ φωτεινοὶ ἐν τῷ σκότει.

Ὁ Οὐμβόλδος λέγει ὅτι οἱ πίθηκοι οὗτοι εἶναι μονόγαμοι καὶ ζῶσι πάντοτε κατὰ ζεύγη, ἀλλ' ὁ Σπίζ βεβαιοῖ ὅτι εὐρίσκονται κατ' ἀγέλας· ἴσως ὁμοῦς αἱ δύο αὗται γνῶμαι συνδυάζονται· ποικίλουσι δηλαδὴ αἱ ἑξεις των κατὰ τοῦτο εἰς τὰ διάφορα εἶδη.

Οἱ Νυκτοπίθηκοι τρέφονται ἐξ ἐντόμων καὶ μικρῶν πτηνῶν· ζῶσι δὲ παρὰ τὰς ὄχθας τῶν ποταμῶν τοῦ Περού, τῆς Βολιβίας, τῆς Βρασιλίας καὶ τῆς Παραγουαίης.

Οἱ Σακί ἔχουσι πολλὴν ὁμοιότητα πρὸς τοὺς Σαπαζοῦ, ἀφ' ὧν διακρίνονται διὰ τῆς μὴ ἐλισσομένης οὐρᾶς των ἐχούσης μακρὰς καὶ πυκνοτάτας τρίχας, δι' ὃ καὶ ὠνομάσθησαν Πίθηκοι μὲ ἄλω πεκσοοῦράν. Κατοικοῦσιν ἐντὸς τῶν θάμνων μόνοι ἢ κατ' ἀγέλας, καὶ φαίνονται μᾶλλον τὸ λυκαυγὲς παρὰ τὴν νύκτα· ἐξέρχονται ἐκ τῶν κατοικιῶν των τὴν πρωΐαν καὶ τὸ ἑσπέρας, κοιμώμενοι κατὰ τὸ λοιπὸν διάστημα. Τρέφονται ἐξ ἐντόμων καὶ καρπῶν, καὶ ἀγαπῶσι πολὺ τὸ μέλι· ἔνεκα τούτου θηρεύουσι μετὰ προθυμίας τὰς κυψέλας τῶν ἀγρίων μελισσῶν. Οἱ Σαπαζοῦ γινώσκοντες τὴν κλίσιν των

ταύτην τοὺς ἀκολουθοῦσι μακρόθεν ἵνα ἀρπάσωσι τὴν λείαν των. Καὶ τῶντι ἐνῶ οἱ Σακί, ἀνύποπτοι, ἐτοιμάζονται νὰ καταβροχθίσωσι τὸ μέλι ὅπερ ἀνεκάλυψαν, ὁρμῶσιν οἱ Σαπαζοῦ καὶ ὡς ἰσχυρότεροι δέρουσι καὶ ἀποδιώκουσιν αὐτούς. Καὶ εἰς τὰ ζῶα λοιπὸν, ὅπως καὶ εἰς τὸν ἄνθρωπον ὑπάρχουσι πολλὰ ἐργαζόμενα διὰ τὰ ἄλλα.

Οἱ Σακί εἶναι ἐν γένει ἥμεροι, δειλοὶ καὶ φιλοστοργότατοι ὅ,τε ἄρρην καὶ ἡ θήλεια πρὸς τὰ τέκνα των, ἀλλ' ἀκολούθως τὰ ἀποδιώκουσι καὶ τὰ ἀναγκάζουσι νὰ ζῶσιν ἀφ' ἑαυτῶν.

Οἱ Σακί διαιροῦνται εἰς ἀληθεῖς Σακί ἔχοντας οὐρὰν μακράν, καὶ βραχυοὐρους ἔχοντας οὐρὰν βραχυτάτην. Τινὲς αὐτῶν ἔχουσι γενειάδα ἀφθονωτάτην καὶ κόμην πυκνὴν πίπτουσαν ἐπὶ τοῦ μετώπου των. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι τὰ κοσμήματα ταῦτα συντείνουσιν οὐκ ὀλίγον νὰ παρέχωσιν αὐτοῖς ὄψιν δυσάρεστον. Τοιοῦτοί εἶναι οἱ Σατανικοὶ Σακί, (εἰκ. ἀριθ. 5) οἱ δασύτριχες καὶ οἱ καπουκῖνοι εὐρισκόμενοι εἰς Βρασιλίαν, Γουϊάνην καὶ Κολομβίαν. Ὁ Οὐμβόλδος ἀναφέρει ὅτι οἱ ἔχοντες τοιοῦτον πώγωνα Σακί λαμβάνουσι τὰς μεγαλειτέρας προφυλάξεις διὰ νὰ μὴ τὸν βρέξωσιν. Ὅταν διψῶσι, κύπτουσι παρὰ τὴν ὄχθην ῥύακος, ἀντλοῦσιν ὕδωρ διὰ τοῦ κοιλώματος τῆς χειρὸς των καὶ τὸ φέρουσιν εἰς τὸ στόμα των, ὅπερ ἐπαναλαμβάνουσι πολλάκις, ἕως οὗ κορέσωσι τὴν δίψαν των, ἀλλ' οὐδέποτε βρέχουσιν οὐδὲ ἐγγίζουσι τὸν σεβάσμιον αὐτῶν πώγωνα.

Οἱ Βραχύουροι (εἰκ. ἀριθ. 6) ἔχουσι κεφαλὴν γυμνὴν καὶ μέτωπον ἐξέχον, ἡ οὐρά των ἂν καὶ βραχυτάτη, εἶναι πολὺ πυκνὴ, ὥς τε ὁμοιάζει μὲ σφαῖραν. Περιπατοῦσι δὲ μὲ ἀρχετὴν εὐκολίαν ἐπὶ τῶν ὀπισθίων ποδῶν των. Οἱ Ἰνδοὶ τοὺς θηρεύουσι διότι εὐρίσκουσι τὸ κρέας των νόστιμον.—Εὐρίσκονται εἰς Βρασιλίαν, Περοῦ, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ἄνω Ἀμαζῶνος καὶ τοῦ Ὀρενόκου.

Περὶ Πιθήκων τοῦ ἀρχαίου κόσμου.

Οἱ πίθηκοι οὗτοι ἔχουσι ῥώθωνας κεχωρισμένους διὰ λεπτοτάτου διαφράγματος, καὶ διακρίνονται ἐκτὸς ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων διὰ τῶν τυλωμάτων καὶ τῶν παραγναθίων. Τυλώματα εἶναι πλάκες ἐξέχουσαι, σκληραὶ καὶ γυμναί, αἵτινες ὑπάρχουσιν εἰς τὸ ὀπισθεν μέρος τοῦ σώματος καὶ ἐφ' ὧν στηρίζονται καθήμενοι. Τὰ παραγνάθια εἶναι θυλάκια μᾶλλον ἢ ἥττον μεγάλα, ὑπάρχοντα ἀμφοτέρωθεν τοῦ στόματος εἰς τὰς παρεῖας, καὶ χρησιμεύοντα ὡς προσωρινὴ ἀποθήκη τροφῶν.

Οἱ πήθικοι τοῦ ἀρχαίου κόσμου ἔχουσι τὴν κατάταξιν τῶν ὀδόντων τοῦ ἀνθρώπου· ἦτοι ὀκτὼ τομεῖς, τέσσαρας κυνόδοντας, καὶ εἴκοσι μυλόδοντας, διηρημένους ἐξ ἴσου εἰς τὰς δύο σιαγῶνας· Ἐκτὸς τούτου εἰς τὴν νεαρὰν ἡλικίαν των ἔχουσιν εἴκοσι γαλαθηνούς, ὡς τὰ παιδιά. Ἡ οὐρά των σπανίως εἶναι μακρὰ, συνηθέστερον δὲ βραχεῖα, ἡ στεροῦνται ὀλοτελῶς αὐτῆς, οὐδέποτε ὅμως εἶναι ἐλισσομένη· οἱ ὀνυχές των εἶναι κοῖλοι καὶ ἔχουσι μεγάλην ὁμοιότητα πρὸς τοὺς ἀνθρωπίνους. Ἐν ὀλίγοις, ὁ φυσικὸς διοργανισμὸς των, τὸ βάδισμά των, καὶ αἱ διανοητικαὶ δυνάμεις των ἀποκαθιστῶσιν αὐτοὺς τὰ

μᾶλλον πρὸς τὸν ἄνθρωπον συγγενεύοντα ὄντα, καὶ κατέχουσι τὴν πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν ζώων.

Οἱ πίθηκοι τοῦ ἀρχαίου κόσμου περιλαμβάνουσι τὰ πέντε ἀκόλουθα εἶδη τοὺς Κυνοκεφάλους, τοὺς Μακάκους, τοὺς Γουενόν, τοὺς Σεμνοπιθήκους καὶ τοὺς Ἀνθρωπομόρφους.

Οἱ Κυνοκέφαλοι ὠνομάσθησαν οὕτως ἕνεκα τοῦ ἐπιμήκους ῥύγχους των. Εἶναι ὑψηλοὶ, ῥωμαλέοι καὶ θηριώδεις, καὶ ὡς ἐκ τούτου καθίστανται ἀρχετὰ ἐπικίνδυνοι, μάλιστα ὅταν ᾔναι νέοι. Αἱ τρίχες των ἐν γένει εἶναι μακραὶ καὶ δασεῖαι πρὸ πάντων εἰς τὰ ἀνώτερα μέρη τοῦ σώματος. Πέριξ τῶν τυλωμάτων ὑπάρχει μέγα μέρος γυμνὸν τριχῶν, ὅπερ συνήθως εἶναι χρωματισμένον μὲ ζωηρότατα χρώματα. Αἱ αἰσθήσεις των εἶναι πολὺ ἀνεπτυγμέναι, ἰδίως δὲ ἡ ὄσφρησις εἶναι λεπτοτάτη.

Ὡς προσείπομεν, τὸ κρανίον τῶν πιθήκων τοῦ ἀρχαίου κόσμου καὶ αἱ διανοητικαὶ δυνάμεις των ὑπόκεινται, προχωρούσης τῆς ἡλικίας, εἰς μεγάλην μεταβολήν. Τοῦτο φαίνεται ἐναργέστατα εἰς τοὺς κυνοκεφάλους. Καθ' ὅσον πλησιάζουσιν εἰς τὸ τέλος τῆς ζωῆς των, τὸ πρόσωπόν των ἀναπτύσσεται, χωρὶς νὰ συνεπιφέρῃ ἡ μεταβολὴ αὕτη ἀντιστοιχοῦσαν ἀλλοίωσιν εἰς τὴν θήκην τοῦ κρανίου· τὰ ἀρχικὰ προτερήματά των, δηλαδή ἡ ἡμερότης καὶ σχετική εὐφυΐα, μεταβάλλονται εἰς τὸ γῆράς των εἰς ἀγριότητα καὶ θηριωδίαν. Εἶναι ἀπίστευτον πόσον ὀρμητικαὶ καὶ σφοδραὶ εἶναι αἱ ἐπιθυμίαι των τότε· τὰς ὀρέξεις των δεικνύουσι διὰ κινήματων καὶ πράξεων τολμηροτάτων, καὶ ὀρμῶσι καθ' οὗτινος δῆποτε ἤθελεν ἐναντιωθῇ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἐπιθυμιῶν των. Εἰς τὴν περίοδον ταύτην τῆς ζωῆς των εἶναι τωόντι ἐπίφοβοι. Οἱ κυνοκέφαλοι κατοικοῦσι σχεδὸν ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν Ἀφρικὴν, ἐν μόνον εἶδος εὐρίσκεται εἰς τὴν Ἀσίαν, τρέφονται δὲ μὲ καρποὺς καὶ ἔντομα. Εἰς τὴν Συνεγάλην οἱ Κυνοκέφαλοι εὐρίσκονται κατ' ἀγέλας ἀπειραρίθμους, περὶ ὧν ὁ περιηγητὴς Μάγνης διηγεῖται ὅτι πλέων εἰς τὸν ποταμὸν Συνεγάλην εἶδε τὸ παρακείμενον ὄρος βρίθον τοιούτων πιθήκων, ἐκ τοῦ βάρους τῶν ὁποίων τὰ δένδρα ἐκλινον, καὶ οἵτινες ἅμα εἶδον τοὺς περιηγητὰς τοὺς ἐχαιρέτησαν μὲ ἀπίστευτα πηδήματα καὶ μανιώδεις ὕλακας· ἠδύνατο δέ τις νὰ ἀπαριθμήσῃ αὐτοὺς εἰς ἑξ χιλιάδας ἀνευ ὑπερβολῆς.

Οἱ Κυνοκέφαλοι διαιροῦνται εἰς δύο εἶδη τοὺς Μανδρίλλους καὶ τοὺς Ἰδρύως Κυνοκεφάλους.

Οἱ Μανδρίλλοι ἔχουσιν οὐρὰν δασυτάτην καὶ βαθείας ῥυτίδας ἐκαστέρωθεν τῆς ῥινός, μᾶλλον ἢ ἥττον ζωηρῶς χρωματισμένας· δύο εἶδη αὐτῶν εἶναι γνωστὰ ἐν τῇ Ἀφρικῇ· οἱ Μανδρίλλοι χοράς καὶ οἱ Μανδρίλλοι Λευκόφως ἢ Δρίλλοι.

Ὁ χοράς (εἰς ἀριθ. 7) ἔχει χρώματα ζωηρότατα· τὸ πρόσωπόν του εἶναι πεποικιλμένον μὲ ταινίας ἐρυθράς, κυανὰς καὶ λευκὰς ζωηροτάτας. Τὸ ἀνώτερον μέρος τῶν μηρῶν του ἔχει ὠραιότατον χρῶμα ἐρυθρὸν μεμιγμένον μετὰ κυανοῦ. Τὸ ἀξιοπαρατήρητον εἶναι ὅτι οἱ χρωματισμοὶ οὗτοι ἐξαλείφονται ἅμα ἀσθενήσῃ. Φαίνεται δὲ ὅτι εἶναι ἀποτέλεσμα ἰδιαιτέρας αἰ-

ματώδους ἐγχύσεως ἥτις φθάνει εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν ὅταν τὸ ζῶον ᾖ εἰς ὀρμητικὴν ἐξαψιν.

Ὁ *χορὰς* εἰς τὸ γῆρας του καθίσταται ὄντως θηριώδης. Ὁ Κυβιέρος διηγεῖται ὅτι ἡ θεὰ τῶν γυναικῶν καὶ μάλιστα τῶν νέων ἔφερεν αὐτὸν εἰς ἀληθῆ μανίαν. « Τὰς διέκρινε, λέγει, μεταξὺ τοῦ πλήθους, τὰς ἐκάλει διὰ τῆς φωνῆς καὶ τῶν χειρῶν καὶ ἦτο πρόδηλον ὅτι ἂν ἦτο ἐλεύθερος ἤθελε παραφερθῆ εἰς βιαιοπραγίας ».

Ὁ Κρός εἶχε τοιοῦτον πίθηκον ἐν Λονδίῳ, ὅστις διὰ τῆς εὐφυίας του ἀπέκτησε μεγάλην ὑπόληψιν. Ὄνομάζετο *εὐτυχὴς Τέρρυς* ἐκάθητο ἐπὶ τῆς ἑδρας, ἔπινε ζῦθον μὲ τὸ ποτήριον καὶ ἐνίοτε ἐκάπνιζε μὲ ὅλην τὴν ἀπαιτουμένην σοβαρότητα.

Ὁ *Δρίλ* διαφέρει τοῦ *χορὰς* μόνον κατὰ τὸ χρῶμα τοῦ προσώπου ὅπερ εἶναι μέλαν καὶ τὸν διάφορον χρωματισμὸν τοῦ δέρματός του.

Ἐκ τῶν κυρίως *Κυνοκεφάλων* κυριώτεροι εἶναι οἱ *Ἀμαδρύας*, *Παπίον* καὶ *Χαορνά*.

Ὁ *Ἀμαδρύας* ἢ *Ταρταρίνος* ἦτο γνωστὸς εἰς τοὺς ἀρχαίους Αἰγυπτίους· ἦτο τὸ σύμβολον τοῦ θεοῦ Τόθ, τοῦ ἐφευρετοῦ τοῦ ἀλφαβήτου καὶ ἐτιμάτο μεγάλως. Πολυάριθμοι *μομίαι* τοῦ ζώου τούτου ἀνευρέθησαν εἰς τὰς νεκροπόλεις τῆς Αἰγύπτου. Εὕρισκεται δὲ εἰς Ἀβυσσηνίαν, Σεναάρ καὶ Ἀραβίαν.

Οἱ *Χαορνά* ζῶσιν ἐν τῇ νοτίῳ Ἀφρικῇ. Περιφερόμενοι κατ' ἀγέλας εἰκοσι ἢ τριάκοντα ὁμοῦ πηλλάκις καταβαίνουν εἰς τοὺς καλλιεργημένους ἀγρούς καὶ προξενοῦσι μεγάλας καταστροφάς, ἰδίως κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ θερούς. Ὁ περιηγητὴς Κόλβος διηγεῖται ὅτι ὁ *Χαορνά* τολμᾷ ἐνίοτε νὰ ἀρπάσῃ ἀπὸ τὸν μεμονωμένον περιηγητὴν τὰς τροφάς τὰς ὁποίας ἔχει ἐνώπιόν του διὰ τὸ γεῦμά του, καὶ ἀφοῦ ἀπομακρυνθῇ ὀλίγον ἔχει τὴν ἀναίδειαν νὰ μηκτυρίξῃ μὲ τοὺς μορφασμούς του τὸν δυστυχῆ τὸν ὁποῖον ἀπεγύμνωσε.

Ὁ *Χαορνά* εἶναι πολὺ ἐπίφοβος, ἀλλὰ ὥς ἔχων πολλὴν εὐφυίαν, συλλαμβανόμενος νέος, δύναται νὰ ἀναπτυχθῇ καὶ χρησιμεύσῃ εἰς διάφορα ἔργα. Οὕτως οἱ κάτοικοι τοῦ Ἀκρωτηρίου μεταχειρίζονται αὐτὸν πρὸς φύλαξιν τῶν κατοικιῶν των, ὅπερ ἐκτελεῖ μὲ μεγίστην ἐπαγρύπνησιν. Συνηθίζουσιν αὐτὸν νὰ φέρῃ (ἀπορτάρῃ) τὸ κυνήγιον ὥς οἱ κύνες, τὸν ἐπιφορτίζουσι νὰ διατηρῇ τὸ πῦρ τοῦ σιδηρουργείου ἢ νὰ ὁδηγῇ ζεῦγος βοῶν ἐξευγμένων εἰς ἄροτρον. Ἐχει λεπτοτάτην ὀσφρησιν, καὶ ἐπιμόνως ἀπορρίπτει πᾶσαν τροφὴν ὑποπτον.

Ὁ *Παπίον* (εἰκ. ἀριθ. 8) εἶναι πολὺ εὐφυὲς καὶ ἡμερώτερος τῶν ἄλλων, διὸ καὶ ἀπαντῶμεν αὐτὸν συνηθέστερον εἰς τὴν Εὐρώπην, διότι εὐκόλως ἐξημεροῦται καὶ ὑποτάσσεται· εἶναι δὲ πολὺ λαίμαργος.

Οἱ *Μακάκοι* ἔχουσι σῶμα λεπτότερον, καὶ ῥύγχος βραχύτερον τῶν πρώτων. Ἐχουσι χεῖλη λεπτά, παραγνάθια εὐρύχωρα, οὐρὰν ἢ μακράν ἢ βραχεῖαν ἢ παντελῶς ἐλλείπουσαν κατὰ τὰ διάφορα εἶδη. Τὰ κυριώτερα εἶδη αὐτῶν εἶναι οἱ *Κυνοπίθηκοι*, οἱ *Μαγῶται*, οἱ κυρίως *Μακάκοι* καὶ οἱ *Μαγκάβέι*.

Οἱ *Κυνοπίθηκοι* ἔχουσι πρόσωπον ἥττον ἐπίμηκες, χρῶμα μέλαν

καὶ στεροῦνται παντελῶς οὐράς· εἶναι ἐνεργητικοί, εὐφυεῖς καὶ εὐκόλως ἐξοικειοῦνται.

Οἱ μαγῶται εἶναι γνωστοὶ ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, ὁ Στράβων καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ὁμιλοῦσι περὶ αὐτῶν. Ἐπὶ τοῦ σκελετοῦ τοῦ ὁ διάσημος τῆς Περγᾶμου ἱατρὸς Γαληνὸς, ὅστις ἤκμασεν ἐν Ῥώμῃ τὸ 170 ἔτος μ. Χ. ἐπὶ Αὐτοκράτορος Μάρκου Αὐρηλίου, συνέταξε τὴν ἀνατομίαν τοῦ ἀνθρώπου. Τῶντι τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καὶ μέχρι τοῦ 14ου αἰῶνος τῆς ἐποχῆς μας ἡ ἀνατομὴ τῶν ἀνθρωπίνων πτωμάτων ἦτο αὐστηρῶς ἀπηγορευμένη. Ὁ Γαληνὸς ὅθεν, ἐνόμισεν ὅτι βασιζόμενος ἐπὶ τῆς μεγάλης φαινομένης ἀναλογίας τοῦ σκελετοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ πιθήκου συνέταξε τὴν ἀνατομίαν τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ παράδοξον εἶναι ὅτι ἡ ἀνατομία τοῦ ἀνθρώπου ληφθεῖσα ἐκ τοῦ πιθήκου ἤρχεσεν ἐπὶ πολλὸν χρόνον εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς χειρουργίας καὶ τῆς ἱατρικῆς· ὅτε δὲ κατὰ τὸν 16ον αἰῶνα ὁ διάσημος ἀνατόμος Ἀνδρέας Βεσσάλ ἀπέδειξεν ὅτι ὁ Γαληνὸς περιέγραψε τὰ ὄργανα τοῦ πιθήκου ἀντὶ τοῦ ἀνθρώπου, μετὰ μεγίστης δυσκολίας παρεδέχθησαν τὴν ἀλήθειαν ταύτην. Τοῦτο δὲ ἀποδεικνύει τὸ μὲν ὅτι ἡ κατασκευὴ τοῦ πιθήκου μικρὸν διαφέρει τῆς τοῦ ἀνθρώπου, τὸ δὲ ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀλήθεια ὅσον ἐναργῆς καὶ ἀπλὴ καὶ ἂν ἦναι, ἥτις νὰ μὴ εὕρῃ τοὺς ἀντιλέγοντας καὶ τυφλοὺς.

Οἱ Μαγῶται κατοικοῦσι τὰ βόρεια μέρη τῆς Ἀφρικῆς ἰδίως δὲ τὴν Ἀλγερίαν καὶ τὸ Μαρόκον, εὐρέθησαν καὶ ὀλίγοι τινὲς εἰς Γιβραλτάρ ἐπὶ τῆς Εὐρώπης· ζῶσιν ἐπὶ δασυδῶν ὀρέων κατ' ἀγέλας πολυαρίθμους, φέροντες μεγάλην καταστροφὴν εἰς τοὺς Ἀραβίους. Ἐξέρχονται συνήθως εἰς τοὺς κήπους τῶν δυστυχῶν ἰθαγενῶν, καὶ διαρπάζουσι τὰς πορτοκαλέας, τὰς συκέας, τοὺς ἀγρούς τῶν πεπώνων, καὶ στρύχνων. Πράττουσι δὲ τοῦτο μὲ μεγάλην εὐφυίαν καὶ προφύλαξιν. Τάσσονται εἰς γραμμὴν ἀπὸ τὸν φράκτην μέχρις ἀσφαλοῦς τινος μέρους, καὶ μεταδίδουσιν ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα τὰς τροφὰς τὰς ὁποίας τινὲς αὐτῶν κόπτουσι. Δύο ἢ τρεῖς σκοποὶ τεθειμένοι ἐπὶ ὑψηλῶν θέσεων ἐπαγρυπνοῦσι τὰ περίξ, καὶ εἰς τὸν ἐλάχιστον κίνδυνον εἰδοποιοῦσι τὴν συμμορίαν ἥτις φεύγει ταχεῖα.

Ὁ Μαγῶτος εἰς τὴν νεότητά του εἶναι ἡμερος, εὐπειθὴς καὶ εὐχαριστεῖται ἐκ τῆς συναναστροφῆς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν λοιπῶν ζώων. Μία τῶν προσφιλέων του ἐνασχολήσεων, ἥτις ὑπάρχει εἰς ὅλους σχεδὸν τοὺς πιθήκους, εἶναι τὸ νὰ ἀναζητῶσιν εἰς τὴν κόμην τοῦ κυρίου των ἢ εἰς τὸ δέρμα τῶν λοιπῶν πιθήκων, γαλῶν ἢ κυνῶν, τὰ ἐπ' αὐτῶν ἔντομα ἅτινα ἀμέσως καταβροχθίζουσι.

Οἱ κυρίως Μακάκοι οὐδέποτε στεροῦνται οὐράς, ὅτε μὲν μακρᾶς, ὅτε δὲ βραχείας κατὰ τὰ διάφορα εἶδη, πάντοτε δὲ κρεμαμένης πρὸς τὰ κάτω· κατοικοῦσιν εἰς τὰς Ἰνδίας καὶ τὴν Πολυνησίαν.

Οἱ Μαγκαβεῖ ἔχουσι οὐρὰν μακράν ἣν κρατοῦσι πάντοτε ὑψωμένην ἄνωθεν τοῦ σώματός των. Εἶναι ἡμερώτεροι τῶν προηγουμένων καὶ κατοικοῦσιν εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀφρικῆς.

Οἱ Γουενόν (εἰκ. ἀριθ. 9) ἔχουσι κρανίον πεπιεσμένον καὶ ἄνευ μετώπου ὅταν ἦναι νέοι, παραγνάθια εὐρύχωρα, τυλώματα ἐξέχοντα, ὀδόντας μα-

κρούς καὶ κοπτεροὺς, οὐρὰν μακρὰν καὶ ἀνωρθωμένην ὡς τῶν Μαγκαβεί, τρίχας δαπεῖς καὶ μᾶλλον ἢ ἦττον διαστίκτους. Ὀνομάζουσι δὲ συνήθως αὐτοὺς Κερκοπίθηκους ἤγουν πιθήκους μὲ οὐρὰν. Ζῶσιν ἐντὸς τῶν δασῶν καὶ εὐρίσκονται εἰς ἀδιάκοπον κίνησιν ἀπὸ δένδρου εἰς δένδρον, ἐκτελοῦντες μὲ μεγάλην εὐκολίαν τὰ τολμηρότερα πηδήματα. Εἰς πᾶσαν ἀγέλην ὑπάρχει σκοπὸς ἐπιφορτισμένος νὰ ἐπαγρυπνῇ διὰ τὴν γενικὴν ἀσφάλειαν. Κατὰ τὴν ἐμφάνισιν ἐχθροῦ ὁ σκοπὸς οὗτος ἐκβάλλει ἰδιαιτέραν φωνήν, καὶ ὅλη ἡ συνοδεία συνερχομένη ἐπὶ ὑψηλῆς κορυφῆς ἀρχίζει νὰ προσβάλῃ τὸν ἐπερχόμενον. Οἱ καρποὶ καὶ οἱ κλάδοι πίπτουσιν ὡς βροχὴ κατὰ τοῦ παρατόλμου ξένου ὅστις ἀόπλος καὶ ἀνίκανος νὰ πράξῃ τι κατὰ τοῦ ἐναερίου ἐκείνου στίφους ἀνάγκάζεται μετ' οὐ πολὺ νὰ ὑποχωρήσῃ. Οἱ νέγροι δὲν τολμῶσι νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὰ δάση των, καὶ αὐτὰ δὲ τὰ μέγιστα τῶν τετραπόδων, οὐδ' αὐτοῦ τοῦ ἐλέφαντος ἐξαιρουμένου, δὲν ἐξαιροῦνται τῆς προσβολῆς ταύτης, καὶ προτιμῶσι νὰ ἀπαλλαχθῶσιν αὐτῆς φεύγοντα. Μόνος ὁ ἄνθρωπος μὲ τὸ τόξον ἢ τὴν καραβίναν του δύναται νὰ ἀψηφίσῃ τὴν μάχην ταύτην, πρὸς δὲ καὶ ὁ ὄφις ὅστις κρυπτόμενος εἰς τοὺς ὑψηλοτέρους κλάδους τῶν δένδρων, κατορθώνει νὰ πλησιάσῃ καὶ νὰ ἀρπάσῃ τοὺς δαίμονας τούτους τῶν δασῶν.—Οἱ κερκοπίθηκοι τρέφονται μὲ ῥίζας, φύλλα, καρποὺς, πτηνὰ καὶ ἔντομα, καὶ ἀγαπῶσιν ὑπερβαλλόντως τὸ μέλι. Ἐρημόνουσι τοὺς κήπους καὶ τὰς δεινδροφυτείας, ὠθούμενοι εἰς τὰς δηώσεις ταύτας οὐχὶ μόνον ἐκ τῆς πείνης ἀλλὰ καὶ ἐκ φυσικῆς κλίσεως πρὸς τὴν κλοπὴν καὶ ἀρπαγὴν. Εἰς τὴν διαρπαγὴν τῶν ἀγρῶν μεταχειρίζονται τὸν αὐτὸν τρόπον ὃν καὶ οἱ Μαγῶ, δηλαδὴ ἀναδέχονται τινες ἐξ αὐτῶν νὰ τοὺς κόπτωσι καὶ νὰ τοὺς μεταδίδωσιν ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα. Φαντασθῆτε τὴν ἐκπληξιν τοῦ ἰδιοκτῆτου ὅταν εὗρεθῇ ἀπέναντι τοιαύτης ληστρικῆς συμμορίας.

Αἱ θήλειαι ἔχουσι μεγάλην στοργὴν πρὸς τὰ νεογνά, ἅτινα κατὰ τὰς πρώτας ἐβδομάδας τῆς γεννήσεώς των συσφίγγουσι πρὸς τοὺς μαστοὺς των καὶ ὑποστηρίζουσι μὲ τὰς ἐμπροσθίους χεῖράς των. Κατόπιν δὲ τὰ μικρὰ προσκόλλωνται εἰς τὴν μητέρα των ἥτις ἀναρριχᾶται καὶ πηδᾷ μὲ τὴν αὐτὴν εὐκίνησιν, ὥσανεὶ τὸ φορτίον τοῦτο μὴ εἶχεν οὔτε βάρος οὔτε ὄγκον. Ὁ ἄρρην οὐ μόνον δὲν μετέχει τῶν φροντίδων τῆς ἀνατροφῆς τοῦ τέκνου του, ἀλλὰ πολλάκις κακοποιεῖ καὶ αὐτὸ καὶ τὴν μητέρα του.

Τὸ δέρμα των εἶναι σχεδὸν πάντοτε κομψῶς πεποικιλμένον μὲ χρώματα ζωηρὰ καὶ ἀνάλογα, καὶ ὡς ἐκ τούτου πολλὰ δέρματα τῶν Γουενῶν εἶναι πολύτιμα.

Οἱ Σεμνοπίθηκοι ἔχουσι ῥύγχος βραχύτατον, σῶμα ἀσθενές καὶ εὐκίνητον, οὐρὰν μυώδη καὶ μακροτέραν τῆς τῶν λοιπῶν πιθήκων τοῦ ἀρχαίου κόσμου, ἀντίχειρα βραχύτατον ἢ στεροῦνται παντελῶς αὐτοῦ, τυλώματα ὀλίγον ἐξέχοντα, καὶ σεροῦνται σχεδὸν ὁλοτελῶς παραγναθίων. Αἱ τρίχες των εἶναι μακρὰ καὶ δασεῖς. Διαιροῦνται εἰς μακρόρρινους, ἰδίως σεμνοπίθηκους καὶ κολοβοῦς.

Οἱ μακρόρρινοι (εἰκ. ἀριθ. 10) ὠνομάσθησαν οὕτω ἐνεκα τῆς μεγάλης ῥινὸς των ὑπερβαλλούσης κατὰ τὸ μήκος καὶ τὰς μᾶλλον ὑπερηφάνους ῥίνες των ἀνθρώπων. Αἱ τρίχες των εἶναι ἀφθονώτεραι ὑπὸ τὴν σιαγῶνα καὶ πε-

ρὶ τὸν λαιμὸν καὶ ἰστάμενοι ὄρθιοι ἔχουσι μῆκος ἑνὸς καὶ ἡμίσεος μέτρου· εἶναι οἱ θηριωδέστεροι τῶν λοιπῶν, καὶ κατοικοῦσι τὴν νῆσον Βόρνεον. Σπανίως καταβαίνουν εἰς τὴν γῆν διερχόμενοι τὸ πλεῖστον τοῦ βίου των ἐπὶ τῶν δένδρων.

Οἱ Ἰθαγενεῖς τῆς Βορνέου ἰσχυρίζονται ὅτι οἱ μακρόρρινες εἶναι ἄνθρωποι ἀποσυρθέντες εἰς τὰ δάση διὰ νὰ μὴ πληρόνωσι φόρους, καὶ ἔχουσι μεγάλην ὑπόληψιν πρὸς τὰ ὄντα αὐτὰ, ἅτινα εὖρον τόσον καλὸν μέσον ἵνα ἀποφύγῃσι τὰ βάρη τῆς κοινωνίας.

Οἱ ἰδίως σεμνοπίθηκοι (εἰκ. ἀριθ. 11) διαφέρουσι τῶν ἄλλων διότι ἔχουσι τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς ἀνωρθωμένας ἐν εἴδει λόφου, ἢ φερομένας ἀνωθεν τοῦ μετώπου ἐν εἴδει καλύμματος. Διαιροῦνται δὲ εἰς διάφορα εἶδη κατοικοῦντα εἰς τὴν μεσημβρινὴν Ἀσίαν.

Οἱ Κολοβοὶ (εἰκ. ἀριθ. 12) διαφέρουσι τῶν προηγουμένων ὡς στερούμενοι παντελῶς ἀντίχειρος· κατοικοῦσι δὲ εἰς τὴν Ἀβυσσηνίαν καὶ τὴν δυτικὴν Ἀφρικὴν.

Οἱ Ἀνθρωπόμορφοι πίθηκοι συγγενεύουσι πρὸς τὸν ἄνθρωπον μᾶλλον τῶν λοιπῶν. Εἶναι ἐστερημένοι οὐρᾶς, ἔχουσι στέρνον πλατὺ καὶ πεπιεσμένον, τὰ δὲ ἐμπρόσθια μέλη των εἶναι πολλῶ μακρότερα τῶν ὀπισθίων. Βαδίζουσι στηριζόμενοι ἐπὶ τῶν ὀπισθίων ποδῶν των ὡς ἐπὶ βακτηριῶν, ὅθεν τὸ σῶμά των εἶναι κεκλιμένον καὶ ὄχι ὄρθιον ἐνῶ περιπατοῦσι, καὶ μόνον ὅταν ᾔναι ἐν ἡρεμίᾳ ἵστανται ὄρθιοι ὡς ὁ ἄνθρωπος. Διαιροῦνται δὲ εἰς τέσσαρα εἶδη εἰς Γιββόν, Ὁράγκους, Γορίλ, καὶ τρωγλοδύτας Κιμπανζέ).

Οἱ Γιββόν ἔχουσι μέλη μακρὰ καὶ λεπτά, δακτύλους μακροτάτους καὶ μάλιστα τοὺς ἐμπροσθίους, καὶ τρίχας δασεῖς. Τινὰ εἶδη τούτων ἔχουσι τὸν δεύτερον καὶ τρίτον δάκτυλον τοῦ ποδός, τοὺς μετὰ τὸν μέγαν, συνηνωμένους διὰ στενῆς μεμβράνης καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῆς πρώτης φάλαγγος.—Οἱ πίθηκοι οὗτοι εἶναι οἱ ἥττον νοήμονες τοῦ εἶδους τούτου ἀλλὰ δὲν στεροῦνται παντελῶς λογικοῦ, ὡς εἰπὸν τινες, εἶναι δὲ ἐν γένει ἡμεροὶ καὶ δειλοί. Διὰ νὰ πηδῇσιν ἀπὸ ἑνὸς δένδρου εἰς ἄλλο, μεταχειρίζονται τὸν ἀκόλουθον τρόπον. Ἀφοῦ ἀναβῶσι μέχρι τινὸς ἀρπάζουσι τὸ ἄκρον εὐχάμπτου κλάδου, αἰωροῦνται τρεῖς ἢ τετράκις, διὰ νὰ λάβωσιν ὁρμὴν, καὶ διὰ κινήσεως ὀρμητικῆς ἐκσφενδονίζονται πρὸς ἄλλον κλάδον ἐνίοτε ἀπέχοντα τοῦ πρώτου κατὰ 12 ἢ 13 μέτρα.

Ζῶσι κατ' ἀγέλας πολυαρίθμους, ἢ κατ' οἰκογενεῖας, εἰς τὰ μεγάλα δάση τῆς Κοχιγκίνας, τοῦ Σιάμ, καὶ τὰς νήσους Ἰάβαν, Σουμάτραν, καὶ Βόρνεον. Τρώγουσι πᾶσαν τροφὴν ἀλλὰ προτιμῶσι τοὺς καρποὺς καὶ τὰς ρίζας. Διαιροῦνται δὲ εἰς τρεῖς εἶδη Γιββόν Σιαμάν, Γιββόν Εὐκίνητον καὶ Οὐλόχ.

Ὁ Σιαμάν ἢ συνδάκτυλος ἔχει τρίχα καὶ πρόσωπον καθ' ὅλοκληρίαν μέλαν. Γνωρίζεται εὐκόλως ἐκ μιᾶς ὑπερμεγέθους κύστεως συνεχομένης μετὰ τὸν λάρυγγα τὴν ὁποίαν δύναται νὰ ἐκτείνῃ ὅσον θέλει εἰσάγων αἆρα. Ἡ κύστις αὕτη κεῖται ἐμπροσθεν τοῦ λάρυγγος ἐξέχουσα ὡς οἶδημα. Κατὰ τὸν περιηγητὴν Δουβωσέλ συνέρχονται εἰς ἀγέλας πολυαρίθμους ὑπὸ τὴν ὁδη-

γίαν ἀρχηγοῦ ἐμπεύρου, καὶ χαιρετῶσι τὸν ἥλιον κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἀνατολῆς καὶ τῆς δύσεως μὲ φωνὰς αἰτίνες ἀκούονται πολλὰ μίλια μακράν. Δὲν εἶναι μὲν εὐκίνητοι, ἀλλ' ἔχουσιν ἀκοὴν λεπτοτάτην, ὥστε ἅμα ἀκούσωσιν ἤχον ἀσυνήθην φεύγουσιν ἀμέσως. Ἄν ὁμῶς εὐρεθῶσι κατὰ γῆς καὶ δὲν προφθάσωσι νὰ ἀναβῶσιν εἰς δένδρον δυσκόλως διαφεύγουσιν. Ἄν ποτε πληγωθῇ νέος τις ἐξ αὐτῶν καταδιωκομένων, ἡ μήτηρ του αἰφνης ἴσταται καὶ ὁρμᾷ κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, ἐκπέμπουσα ὠρυγμοὺς φρικώδεις· ἀλλὰ ὅλη ἡ ἐκδίκησις αὐτῆς περιορίζεται εἰς ταύτας μόνας τὰς ἐνδείξεις τῆς λύπης της.

Ὁ Ἀγγλος φυσιοδίφης Γ. Βεννέτ, εἶχε τοιοῦτον πίθηκον τὸν ὁποῖον ὠνόμαζεν Ο ὕ γ κ α ὅστις δυστυχῶς μόλις φθάσας εἰς Ἀγγλίαν ἀπέθανεν ἀπὸ δυσεντερίαν προελθοῦσαν ἐκ τῆς ψυχρότητος τοῦ κλίματος. Ἴδου τί διηγεῖται περὶ αὐτοῦ ὁ Κ. Βεννέτ.

« Εἰσελθὼν πρωΐαν τινὰ εἰς τὴν αὐλὴν εἰς τὴν ὃ πίθηκος ἦτο δεδεμένος, ἐλυπήθη ἰδὼν αὐτὸν προσπαθοῦντα νὰ ἐκβάλῃ τὸν δερμάτινον ζωστήρα καὶ τὸ σχοινίον του, καὶ ἐκβάλλοντα φωνὰς ὀξείας καὶ θρηνώδεις. Ἀφοῦ τὸν ἔλυσεν διηυθύνθη πρὸς τινὰς ἰθαγενεῖς οἵτινες ἦσαν ἐκεῖ, καὶ ἀνερευνήσας τοὺς πόδας τῶν πλείστων ἐξ αὐτῶν, ἐπλησίασεν εἰς τινὰ ἐξ αὐτῶν ὅστις ἦτο ἐξηπλωμένος, ἐπήδησεν ἐπάνω του καὶ τὸν ἐνηγκάλισθη μὲ ἔκφρασιν εὐγνωμοσύνης. Ἐνόησα ὅθεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἦτο ὁ πρῶτος κύριος τοῦ ζώου.

« Ὅταν ὁ ὑπηρετὴς ἀνήγγελλεν ὅτι τὸ γεῦμα ἦτο ἑτοιμον, ὁ Ο ὕ γ κ α εἰσῆρχετο τακτικώτατα εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ πλοίου, ἐκάθητο εἰς τὴν θέσιν του πρὸ τῆς τραπέζης, καὶ ἐλάμβανε μὲ εὐγνωμοσύνην τὰ φαγητά. Ἄν τυχὸν περιέπαιζον αὐτὸν ἐν καιρῷ τοῦ γεύματος, ἐφαίνετο ἀγανακτῶν διότι ἦτο ἀντικείμενον γέλωτος. Τότε ὁ συνδαιτημὼν μας ἐξέβαλλεν ὑπόκωφόν τινα ὕλακὴν ἣτις ἦτο συνήθης αὐτῷ ὅταν ὠργίζετο. Συνάμα δὲ ἐξώγκονε τὰ παραγνάθια τοῦ πληρόνων αὐτὰ ἀέρος καὶ ἐθεώρει τοὺς γελῶντας μὲ ἦθος σοβαρώτατον, ἕως ὅτου ἔπαυον νὰ τὸν περιγελῶσι, καὶ τότε ἐπανελάμβανε τὸ γεῦμα του ».

Ὁ Κ. Βεννέτ προσθέτει ὅτι ὁ Ο ὕ γ κ α προτίμα τοῦ κρέατος τὰ φυτὰ, τὸ ῥίζιον καὶ τὰ ὅσπρια. Ἐπινε τέϊ, καφέ, καὶ σοκολάτα, ἀλλ' οὐδέποτε οἶνον οὐδὲ πνευματώδη ποτά.

Περὶ τοῦ Γ ι β β ὀ ν τοῦ εὐκινήτου ὁ Φραγκλῖνος διηγεῖται τὰ ἑξῆς — « Πρὸ τινων ἐτῶν ἔφεραν θήλειάν τινα ἐκ τοῦ εἵδους τούτου. Ἦτο δειλὴ καὶ περιποιητικὴ, καὶ ἐπροτίμα τὴν συναναστροφὴν τῶν γυναικῶν ἀπὸ τῆς τῶν ἀνδρῶν, ὅπερ ἀπέδιδον εἰς τὸ ὅτι εἶχεν ὑποφέρει πολλὰ ἀπὸ τοὺς ἀνδρας. Ἦτο νοήμων καὶ φιλόφρων. Οἱ ὀξυδερκεῖς ὀφθαλμοὶ τῆς ἦσαν πάντοτε προσεχτικοί, περιεφέροντο πανταχόθεν καὶ δὲν διέφευγεν αὐτοὺς οὐδὲν ἐξ ὧν συνέβαινον περὶ αὐτήν. Ὅταν τις ἀπέκτα τὴν ἐμπιστοσύνην τις, συγκατένευε μετὰ πολλὰς προσκλήσεις νὰ καταβῇ ἐκ τοῦ δένδρου καὶ νὰ τοῦ δώσῃ τὴν χεῖρά της ».

Ὁ Γ ι β β ὀ ν Ο ὕ λ ὀ χ ἔχει τὰ αὐτὰ φαινόμενα τῆς νοημοσύνης καὶ οἰκειότητος, ὅπερ μαρτυροῦσι πολὺ περιηγηταί· διακρίνεται δὲ τῶν ἄλλων ἐκ τῆς λευκῆς ταινίας ἣτις διέρχεται ἐπὶ τοῦ μέλανος δέρματός του ἄνωθεν τῶν ὀφρύων του.

(ἀκολουθεῖ.)